

Beslutningsforslag nr. B 18. Fremsat den 9. oktober 1996 af Bruno Jerup (EL) og Jette Gottlieb (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om sikkerhed og sundhed for institutionsbrugere

Folketinget opfordrer regeringen til at sikre institutionsbrugeres sikkerhed og sundhed ved at:

1. revidere arbejdsmiljøloven, så skoleelever, studerende med flere fuldt ud omfattes af lovens bestemmelser,
2. udvide embedslægeinstitutionens opgaver i forbindelse med tilsynet af behandlings- og plejeinstitutioner samt daginstitutioner m.v., således at embedslægeinstitutionen får hjemmel til at udstede påbud og forbud over for institutionerne,
3. sørge for, at der for alle typer institutioner opstilles miljø- og sikkerhedsregler, f.eks. arealkrav m.v.,
4. samle reglerne vedrørende sikkerhed og sundhed på alle institutioner i ét regelsæt, så brugerne får reel mulighed for at sammenholde lovgivningen og de faktiske forhold.

Bemærkninger til forslaget

Mens sikkerheden og sundheden for dem, der er aktive på arbejdsmarkedet, reguleres af en sammenhængende arbejdsmiljølovgivning og et landsdækkende arbejdstilsyn med beføjelse til at give påbud og forbud, er situationen ganske anderledes for brugere af alle typer institutioner.

For det første er regelsættet for sundhed og sikkerhed på institutionerne ganske uoverskueligt. Eksempelvis er miljøforholdene på skoler reguleret i en lang række love inden for Sundheds-, Undervisnings-, Bolog- og Arbejdsministerierne. Derfor er det i realiteten umuligt for eleverne at forholde sig til de sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold og finde en virkningsfuld klagevej i tilfælde af kritisable forhold. Forældre med børn i daginstitutioner klager over mangelen på en »miljølov for børn«, der klart angiver regler for de fysiske rammer i daginstitutioner m.v.

For det andet er tilsynet med institutionerne lem-fældigt eller ikkeeksisterende og i de fleste tilfælde henlagt til kommunalbestyrelser og amtsråd.

Embedslægeinstitutionen har kun rådgivende funktioner og ikke mulighed for konkret, virkningsfuld indgriben.

For det tredje er der alvorlige sikkerheds- og sundhedsmæssige problemer på mange institutioner. Det kan dreje sig om overfyldte lokaler i daginstitutioner og skolefritidsordninger, indeklimagener på skoler eller manglende rengøring på plejehjem. Besparelser på de offentlige budgetter, privatiseringer og decentralisering af ansvar for institutionerne betyder, at de sikkerheds- og sundhedsmæssige problemer snarere bliver større end mindre.

Selv om mange af problemerne kan ligne hinanden på de forskellige institutionstyper, er der forskel på, hvorledes de bør afhjælpes på henholdsvis uddannelsesinstitutioner og andre institutioner.

Elever og studerende bør fuldt ud omfattes af arbejdsmiljøloven. I dag er elever og studerende i visse afgrænsede situationer omfattet af arbejdsmiljølovens udvidede arbejdsbegreb. Det drejer sig om fysik- og kemiøvelser, øvelser af praktisk karakter på tekniske skoler osv. Men den øvrige virksomhed er ikke underlagt arbejdsmiljølovens bestemmelser. En

revision af loven, så elever og studerende kommer ind under lovens bestemmelser, vil være hensigtsmæssig af flere grunde. Først og fremmest vil elevernes sikkerheds- og sundhedsmæssige interesser blive tilgodeset mere effektivt end med de nuværende regelsæt og tilsynsforhold. En undersøgelse fra Odense Universitetshospital har påvist, at skoler og institutioner er storleverandører af børn til skadestuen. Det er farligere at gå i skole end at færdes i trafikken eller udøve sport. Men det er ikke kun enkeltstående ulykkestilfælde, der rammer skoleeleverne. Det voksende antal astma- og allergiramte børn og unge er uløseligt forbundet med indeklimateproblemerne på en lang række institutioner, ligesom mange rygproblemer grundlægges på skolerne.

Samtidig vil elevens og studerendes involvering i sikkerhedsarbejdet styrke bevidstheden om sikkerheds- og sundhedsspørgsmål, både under opholdet på den pågældende undervisningsinstitution og i det senere arbejdsliv. Al erfaring viser, at direkte involvering af de berørte mennesker er den bedste vej til mere sikre og sunde forhold.

Også andre institutionsformer har væsentlige sikkerheds- og sundhedsmæssige problemer. Det gælder f.eks. støjproblemerne i daginstitutionerne, hvor målinger har vist, at pædagogerne i henhold til arbejdsmiljøbestemmelserne burde bære høreværn for at beskytte hørelsen. Det gælder skolefritidsordninger for de mindste klassetrin, hvor der mangler miljøregler, og hvor der visse steder er ned til 1 kvadratmeter gulvplads pr. barn.

I modsætning til de større elever og studerende kan de mindre børn ikke selv deltage aktivt i en sikkerhedsorganisation – andre må varetage deres interesser. Forældre og ansatte har svært ved at komme igennem med berettigede klager over sundheds- og sikkerhedsproblemer i institutionerne. Derfor er der brug for et mere effektivt tilsynssystem end det nuværende. I dag er det eksempelvis kommunalbestyrelsen, der er tilsynsmyndighed for selvejende børneinstitutioner. Tilsynsmyndigheden kan her let komme i en interessekonflikt mellem børnenes sundhed og økonomiske overvejelser. På den baggrund er der

brug for et anderledes virkningsfuldt og udefra kommende tilsyn.

Embedslægeinstitutionen, der i dag har en rådgivende funktion, vil være velegnet til at forestå et så-

dant tilsyn, hvis den tillægges mulighed for at trække på den nødvendige ekspertise og for at give institutionerne påbud og forbud.

Skriftlig fremsættelse

Bruno Jerup (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sikkerhed og sundhed for institutionsbrugere.

(Beslutningsforslag nr. B 18).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.